

Neopredijeljeni se dopisi ne tiskaju. Pripremljeni se pisma tiskaju po 5 vrt. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 vrt., za svaki redak više 5 vrt. ili u slučaju opetavanja uz pogodbu sa upravom. Novci se ližu poštarskom naplatnicom (asogno postale) na administraciju "Naše Sloge" ime, prezime i naj bliža pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, treba to javi odpravničtvu a otvorenu pismu, za koje se na plaću poštarsko, ako se izvama napisie: Reklamacija.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slagan rasta mila stvar, a seloga sve pokrvari. Nac. Poe.

Lišaji svakog četvrtka na običnom arku.

Dopisi sa završnicom ako se i ne tiskaju.

Neprijegovani listovi se ne prijavljuju. Predplat.: u postarstvu stoje 3 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fore 2 1/2; i za polgodine. Izvan carinske više poštarskim.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Carintia br. 25.

Odstup kneza Bismarka.

Najveći živući državnik, državni kancelar i predsjednik ministarstva, oživotvoritelj njemačkoga jedinstva, knez Bismark zahvalio se prošloga čedna na svih svojih službah davši svomu vladaru ostavku, koju je ovaj i prihvatio. Viest ova, premda je kroz duže vremena kolala, iznenadila je svakoga, koji znade što je Bismark učinio za Njemačku i koliko je njegov glas ili upliv vredio ne samo u njegovoj domovini, već i u svojoj ostaloj Europi.

Čim je zasjeo današnji mladi njemački cesar na prestolje svojih otaca moglo se je opaziti, kako njegov nemirni duh težiti za samostalnošću, kako hoće, da radi i ravna svojim umom i svojom glavom neobazirući se niti na svoga prvoga savjetnika, kneza Bismarka, kojemu se inače klanjahu mnoge okrunjene glave.

Ime željeznoga kancelara smatrao je svijet tako usko spojeno s njemačkom državom i s njezinom poviešću, da je bez dvojbe svakomu čudnovato kako se je mogao razstati s političkim životom onaj muž, koji je do jučer predstavljao jedinstvo i moć njemačke države, ravnajujući sudbinom skoro čitave Europe. Utemeljitelj i začetnik njemačkoga jedinstva, narodne jakosti i slave, glavni stup njemačkoga naroda, njegov dapače najveći ljubimac, morao je odstupiti jer je došao u sukob sa svojim vladarom, koji se, premda godinama, vladanjem i iskustvom vrlo mlad, nemogućno složiti sa najvećim državnikom, privržnikom i dobročiniteljem njemačke vladajuće kuće.

O uzročih Bismarkova odstupa nagadja se koješta, pa akoprem se nemože izviestno kazati što li ga je na taj korak prisililo, toliko stoji, da moraju biti veliki i teški razlozi poriedi. Bismark je bio dao i pod pokojnim cesarom Vilimom I. jednom ostavku, ali mu je vladar tada odlučno odgovorio, da ostavke neće primiti nikada, dočim njegov unuk, mlad i neizkusen, prima ostavku svoga prvoga savjetnika, dapače i njegova sina, koji je imao nasliediti svoga oca u službi njemačkoga naroda. Ako se jošte uvaži, da su najupluniji državnici u Njemačkoj i izvan nje upotrebili sav svoj upliv, da cesara i kneza složie u pomire, pa da njim to ipak nije pošlo za rukom, to je doista posve vjerovatna ona viest, koja tvrdi, da se cesar Vilim II. i knez Bismark nerazstaje u najljepšem sporazumku, te da je između obitelji Bismarkove i njemačke dinastije nastao ozbiljan razdor, koji bi mogao imati za njemačku državu teških posljedica.

Odstup kneza Bismarka žali bez dvojbe sav njemački narod, koji nemože zaboraviti njegovih velikih zasluga za dinastiju i za sav njemački narod.

U dvih posljednjih ratovih, koje je Bismark izazvao i rukovodio, na-

ime god. 1866. proti Austriji i god. 1870. proti Francezkoj, razirio je granice njemačke države, ujedinio njemački narod i učvrstio narodnu dinastiju popev se do vrhunca moći, slave i obljubljenosti u svojoj domovini. Od tada radio je neprestano i neumorno, da učvrsti i osigura stečevine onih dvih ratova, koji su pozobali ogromne svote novca a popili potoke ljudske krvi. Tražio je saveznike lievo i desno, sklapao ugovore i sa državami, kojim je malo prije radio o glavi, oboružao njemački narod do zubih prouzročiv tim i oboružanje ostalih država Europe — a to sve pod izlikom mira — dočim ga nije u istinu pri tom ništa drugo vodilo van strah, da mu ikogod neotme ono, što je on u spomenutih ratovih svojim susjedom ugrabio.

Pa kaošto žale Nemci za odlazećim knezom tako neima razloga da žali za njim nijedan prijatelj slobode i napredka. Poznato je obćenito kako nije taj silnik birao nikada sredstva, da postigne svoje svrhe, kako mu nebijase ništa sveto smatrajuć ljude, vjerska i svietska načela — prostim oradjem, kojim se je služio dok ga je iztrošio. Dosta je da spomenemo njegovu nasilno postupanje sa Francezi u Elzasu i Lotringiji, u pokrajinah, koje bijahu u ratu od god. 1870. od Francezke odtrgnute i Njemačkoj pripjene. Poznato je također svemu svijetu kako je nemilice proganjao nevoljne Poljake u Poznanju tjerajuć sa ognjišta svakoga, koji se nije mogao il hotio njegovoj volji sliepo pokoriti. A tko se jošte živo nejeća njegovenim opravdane i nasilne borbe proti njemačkim katolikom i proti istoj glavi katoličke crkve? Sve i sva upotrebio je taj željezni muž, da pokori katoličku crkvu, da ju skući pod njemačke državne zakone, da mu služi i robuje. Al to mu lje nepodje za rukom, jer je rečeno: „da ju vrata paklena neće nadvladati.“

Bismark je učvrstio njemačku državu stvorivši od nje vojnički logor, sačuvao je Europi mir pomoću milijuna bajuneta i sada odlazi s političkoga obzora u zabit, gdje ga čeka možda gorka sudbina, da vidi na svoje oči kako naglo propada ono ogromno njegovo djelo, kojemu bijase posvetio sve svoje izvanredno velike sposobnosti. Bismark ode — na nesreću možda njemačkoga cesarstva, svakako pako na korist slobode i napredka.

Škola u Mihotićih.

Zakon cesarski propisuje, da se imaju po mogućnosti graditi škole gdje je barem 40 djece sposobne za školu; da se ima namestiti još jedan učitelj, gdje je više od 80 djece.

Buduć se je u školi Rukavačkoj (za 6 županijah) kroz više godina pokazalo, da je broj djece mnogo veći nego li ide po zakonu, na jednoga učitelja, to su više oblasti već pred desetak godina zahtje-

vale, da se ima otvoriti još jedna škola za drugoga učitelja. Obćinsko poglavarstvo u Kastvu bilo je opetovano siljeno, da providi za to, ali do gradnje nije došlo, najviše iz razloga, jer je puk sve okolice morao doprinuati mnogo za gradnju nove crkve sr. Luke. Nije ostalo drugo nego da se uzme privremeno na sit jedna školska soba kod Šegljici i na to su više oblasti pristale, ali samo za vreme od tri leta, to jest od leta 1885. do 1889., jer prvo svega onaj prestor neodgovara zakonu niti je pristojan za onoliko školsku djecu, a občina mora plaćati za sit 96 forinti na leto, a to je nerazumno mnogo.

Ta su tri leta prošla, a od cesarskih oblastih dolaze na obćinsko poglavarstvo u Kastvu gusti pozivi, da se mora graditi škola, koja odgovara zakonu, dapače moglo se je predvidjeti, da bi više oblasti same odlučile i izvršile gradnju škole, ako nebi obćinsko poglavarstvo toj dužnosti zadovoljilo.

Dakle neka nitko ne krivi ni Petra ni Pavla, ni župana ni zastupnika. Da se škola za ove županije graditi mora, o tom nije pitanje, jer to zahtevaju više oblasti na temelju zakona.

Obćinsko zastupstvo u Kastvu moralo je prošloga leta odlučiti, da se škola ima graditi i to na meštu, gdje se obnađe, da je najnaurednije.

Posebna komisija cesarskih i obćinskih oblastih poslana na lice zemlje, obnašla je, da je najshodnije, da se gradi škola kod cesarske ceste u Mihotićih, jer je to središće za tri županije: Perenići, Pabri i Bregi.

Tako bi imala u staroj školi u Rukavcu ostati djeca iz trih županijah (Kučeli, dolnji i gornji Rukavac) a u ovoj novoj školi u Mihotićih opet djeca iz trih županijah: Perenići, Bregi i Pabri.

Broj mužke djece gore i dole bio bi po prilici jednak.

Narečina za školsku djecu ovih trih dolnjih županijah zahteva, da se gradi škola na pristupnom meštu u sredini, blizu cesarske ceste u Mihotićih. Upravo utemeljenost i neprilicnost mesta sadašnje škole u Rukavcu kriva je, da je velik broj školske djece ovih trih županijah izostajao i zanemarivao školu ili polazio druge škole n. pr. u Voloskom, Opatici i Veprincu. Ove škole primale su do sada djecu iz ovih županijah obćine Kastavske, reč bi iz smilovanja videć, da njim je domaća škola u Rukavcu predaleko i jer su do sada imale toliko prostora; ali i kod onih školah broj djece raste i pravo je, da svaka občina troši za djecu svoju, a ne tuđu.

Proti gori rečenjoj odluki, da se škola radi narečine školske djece ima graditi u Mihotićih, pojavlja se mnogo protivčine, ali netemeljite. Evo zašto.

Glavni razlog protivčine je taj, što je netko (ime mu se zna) razirio lažni glas, da će škola stojati više od 40 for. svakoga kuće gospodara. Koledvači, neznamo po kojem dopušćenju, išli su od kuće do kuće nagovarajuć ljude na protivčinu proti gradnji škole veleć, da će biti po kućnom broju troška preko 40 for. To će reći govoriti u vetar bez računa, te će reći buniti il smućivati puk bez potrebe, pak bi se mogao još kojigod za to ljuto pokajati. Da vidite, da je to lažan glas, mi svojom glavom računamo ovako: I škola u Poljanah i škola u Bergundu i škola u Brezici koštala je po prilici 5000 for. ukupno t. j. stan učitelja i škola — dakle nebi više od 5000 for. — ni kod Mihotić koštala.

Dalje. Buduć je lanjskega leta obćinska blagajna u Kastvu dala 1000 for. pripomoći za gradnju škole u Puzih, gdje je samo 135 kućnih brojevah, može se razložno nadati, da će ista obćinska blagajna i za ovu školu dati pripomoć od svojih 2000 for. jer bi to bila pripomoć ne za

jednu, nego za šest županijah, brojčih 460 kućnih brojevah, dakle skoro tri puta više nego u Puzih.

Tu pripomoć od 2000 forintih bi mogla dati občina Kastav i zato, jer ju sada stan učitelja i sit kod Šegljici stoji godišnjih 150 forinti, što dakle odgovara barem kapitalu od 2000 forinti. Dakle ostalo bi za pokrit obćinarom za školu u Mihotićih samo 3000 forinti. Usimmo, da taj trošak imaju nositi samo tri županije ovamo ukolane, to jest Perenići, Bregi i Pabri, koje broje skupa 226. kućnih brojevah, to bi došlo poprečno 14 forinti na svaki kućni broj, ili ako se uzmu dva reporta, poleg promoenja, platila bi polovica kućnih brojevah po 10 for. — a polovica po 18 forinti po kućnom broju.

Obćina Kastav bi pak imala utjerati taj report u više godina, i to najmanje u 5 godinah, jer su leta slaba, tako, da bi siromašniji mogli laglje platiti na leto 2 ili 3 forinta, nego sve na jedanput.

Pravo bi pak bilo, da obćinsko zastupstvo odluči, da i Rukavčani doprinesu za sit školu barem malo, to jest, da svaki Rukavčan plati barem jedan treći del od onoga, što bi morao platiti, da se gore u Rukavcu gradi škola. Procunane je, da bi gradnja škole u Rukavcu došla stojati preko 6000. forinti, pak bi računajući pomoć obćine od for. 2000, trebalo pokriti 4000 forinti od svih šest županijah, to jest od okolo 450 kućnih brojevah, tako, da bi na svaki kućni broj došlo okolo 10 forinti poprečno.

Rukavčani bi bili dakle, da daju za školu u Mihotićih po 3—4 forinti poprečno, svakako na koristi za 6 forinti, a imali bi u školi Rukavačkoj dosta prostora.

Ako bi Rukavčani tu malu pripomoć dali, kako bi pravo bilo već i stoga razloga, što je ona škola učinjena skupnim troškom, onda nebi škola u Mihotićih stajala nego sama po 10 forinti svaki kućni broj onih trih dolnjih županijah. U najhujem slučaju, to jest, da Rukavčani nečaju nikakove pomoći, stajala bi škola u Mihotićih po 14 forinti poprečno na svaki kućni broj onih trih županijah.

Neka svaki promislji, da se škola ili u Rukavcu ili u Mihotićih izdati mora, pak mislimo, da će svaki pametan radje potrošiti 5 forinti za imati bolju narečinu, jer će svaki toliko pripraviti na obuć, odeći i zdravlju jednoga dieteta u jednoj godini — a škola je za veća vremena.

DOPI SI.

Iz Premanture mjeseca marča. Veoma se riedko čita u „Našoj Slozi“ što iz ovog sela. Na koliko puta su štovanji čitatelji opazili kakav redak iz Premanture, to se nije o drugom pisalo, nego o crkvi, župniku, dotično župe-upravitelju il učitelju i to namjerom, da se tu trojicu obrani proti lažnim napadajem „babe“ Istro ili koje sluzine blebetuše. I ovaj put, premda nerado, lačamo se pera, da malko operišamo onog babjeg sinovca „Gjuvine somiero“, što no ima svojo leglo u Puli. Čini se u istinu, da si je taj nedostizivi laži-majstor poduzeo šarenjaško plemenitu svrhu criti pred svetom sve, što se krsti hrvatskim ili u obće slavjanskim imenom. U tu svrhu pako trebalo mu je pronaći vriednih pomoćnika, što mu je dakako lahko išlo za rukom, jer kako je u svakoj pšćenici ljuđa, tako imade med posteniami i nepostenih. Takovih imade i ovom našem selu kao i drugdje u Istri. a to su sami Premanturci, djeca dakle dalmatinskoga poriekla. S ovima hoćemo najprije, da se ozbiljno porazgovorimo.

Treća je već ot godina, što crna zemlja krije nezaboravnog župnika ovog sela g. Frana D'Elm. Kakav je to bio

svetnik? Netreba nam odgovarati na to pitanje, jer je bio dobro poznat. Svojim plemenitim areom i čvrstim znanjem izkazao se takovim pastrirom, da mu treba ištati premoć. Na, jer je kao neki Hrvat branio junacki svoj materinski jezik, mitali su ga neznanjaci Taljani i prozvali ga: „Il generale delle elezioni“. Slava mu! Ali na žalost u istom ovom selu, u kojem je mnoge dobra učinio bud duševno bud tjelesno, da u istom selu imao je ljutih neprijatelja, koji nemarce za dobra, što bi od njega primili, kopali mu jamu. U tom su se osobito odlikovale dvije ili tri obitelji, koje su i dan danas valjda krive, da su Premanturci smatrani nemirnjaci i smutljivci, što u istini nisu, izuzam židicu zlokožnih duša. Ocrnjivali su ga što su bolje mogli, al on se je njima često osvetio upravo kako kaže naš Spasitelj: Oni njega kamenom, a on njih hljbekom.

Poslije smrti nezaboravnog Frana dodje amo iz Poreča veleč. Simo Semelčić kao župe-upravitelj. Premda rodom iz Premanture, izkusio je i on gnjev tih praznih tikava. Bučili su i pisali proti njemu, a onda bacili krivnju na poštene Premanturce, što ga je biakup pozvao natrag u Poreč. Što vam je on učinio? Kao i prvi — kriv je bio, što je sisao hrvatsko mljeko.

Za njim dodje veleč. Franjo Krušćik rodom iz Moravčah u Kranjskoj. Isprva se šutilo, nu do mala se otvorila njeka paklenska usta, iz kojih se sipale i siplju još dandanas baš paklenske rieči proti ovomu vriednomu župe-upravitelju. Injega neuvadiše šarenjaci sbog toga, što nepuše u njihov rog. Zamraše na nj dvojica ili trojica onih, koji premda rođeni Premanturci, ljube koljena gospodi, dočim se sami šepire kao panu, nu odmah opaziš gospodina bez gospodakog lica. Ala jedna vam majka! Neznate li više kakva krm teče u Vaših žilah? Hrvatska Dalmacija Vam je svima zibka. a Vi hoćete, da budete uz one, koji bi utopili — da bi mogli — sve Hrvate u žlici vode. Ljepih mi Taljana u šielih sukneih gaćah i crven-kapom ili uzrodnim klobučicem.

(Konac sliedi).

Pogled po svijetu.

Trst, dne 2. aprila 1890.

Austro-Ugarska: Carevinski vieće razstalo se dne 28. pr. mj. na uskršne praznike, te će se opet sastati polovicom tekućega mjeseca, pa će odmah početi razpravljati o državnom proračunu.

Njegovo Vel. cesar i kralj Fran Josip odlikovao je ministra predsjednika grofa Taaffe-a tim, što ga je imenovao kancelarom Leopoldovoga reda. Odlikovanje ovo nije bez političke važnosti, jer se njim na najvišem mjestu priznaje dosadašnje djelovanje prvoga savjetnika krunice. Govori se, da je to odlikovanje sliedilo usljed uspjele dogovora izmedju Čeha i Njemaca u Českoj. Sada pozivlje vlada članove česko-njemačke nagodbene konferencije na sastanak u Beč za 14. t. mj.

Vlada će predložiti povjerenikom českomu saboru na razpravu i odobrenje. Tom prigodom unići će i njemački zastupnici u česki sabor, pa radi toga želi vlada, da se prije izjave pouzdanici jednoga i drugoga naroda o tih osnovah, da tim sigurnije prodje u saboru.

Ovogodišnja sjedidba delegacija biti će koncem maja u Bndimpešti. Radi toga da će madjarski sabor pozuriti svoje radnje, da budu mogli zastupnici sudjelovati kod razpravah delegacija. Službene novine bečke vlade donajaju cesarsko ručno pismo, kojim se sazivlje moravski zemaljski sabor za dne 9. aprila. Razpravljati će o zajmu, što no se imade učiniti za pokriće duga zemljišne razteretnine.

Tečajem ove godine imali bi se sastati austrijski biskupi u Linca na konferenciju, da razpravljaju o nekojih crkvenih pitanjih, napose pako o vjerskom pitanju u školah.

Kod naknadnih izbora za hrvatski sabor u izbornom kotaru Svarci izabran je opozicijski kandidat, član stranke prava i odlični rodoljub g. Fran Kolnegović. Vlada stranka upotrebila je kao obično sva moguća sredstva, nu svjestni birači nedadoše se prestrašiti niti zasliepiti, te izabraše većinom od 120 glasova opozicijsalca.

Srbija: Novo srbsko ministarstvo da će se do mala preustrojiti, jer imade više ministra po dvie listnice. Radikalci da žele viditi predsjednika skupštine ministrom predsjednikom, nu tomu da se opiru regenti. Narodna skupština prihvatila je velikim oduševljenjem srbsko-rumunjski trgovački ugovor.

Bugarska: Iz Sofije javljaju, da će bugarska vlada za svoju mira i da zadovolji želji srbske vlade odzvati bugarskoga zastupnika na srbskom dvoru g. Minčevića. Novoga zastupnika da neće imenovati u Biogradu dok Srbija nepopuni mjesto svoga zastupnika u Bugarskoj, koje je jur dvie godine prazno.

Rusija: Službeni list ministarstva financija donosi izvješće o državnih dohodcih i potrošcih za god. 1889. Redoviti dohodci iznašaju 922 milijuna i pol rubalja i to skoro 58 milijuna više nego li bijaše proračunano. Ukupni redoviti izdatci iznose skoro 868 milijuna rubalja. Cielokupni proračun za god. 1889 pokazuje višak skoro 14 milijuna rubalja.

Franczka: U velikih franczkih rudokopih i obrtnijskih poduzećih ostavili su radnici radnju, usljed čega je zavladala velika uzrujanost u narodu.

Italija: Ministarstvu Crispi-a reč bi da su odbrojani dani. Proti njemu diže se silna agitacija po citavoj kraljevini, te se drži kao stajno, da će morati odstupiti sadašnje ministarstvo, s kojim nije narod zadovoljan radi njegove izvanjske politike, osobito pako radi neuspjele ekspedicije u Africi.

Njemačka: Knez Bismark povukao se jur u zabit u Friedrichsrhude, kamo bijaše svečano izpraćen i sjajno dočekan. S njim je odstupio i sin mu Herbert, koji ga je imao nasliediti u službi.

Luca i Mare.

Luca: Mare, je P ti se ča umiriti Jurina? Mare: A je slodeja, još mi je neki dan umel zabrusiti, da su bolje materi leh ženi dan današnji.

Luca: A zaš? Mare: Zaš da ga je mat vadila. Boga? molit, a žena da ga vadi leh kljet.

Luca: A stomar te nezal, bolja mu budi.

Različite viesti.

† Kanonik Ivan Dukić Orban umro je u Gospodinu danas dne 2. aprila 1890. u 6 ura u jutro. U broju od 12. decembra 1889. oglašili smo čitajteljem „Naše Sloge“ kako je na Lucijinu iste godine taj vriedni starac imao proslaviti i proslavio je u krugu nekoliko prijatelja svoju petdesetogodišnjicu djelovanja u vinogradu Gospod-

njem, a ovo danas tuina nam je dužnost javiti njegovu smrt. Doista je pokojnik ved bio mali starac od 81 godina, jer rođen godine 1809. dakle po zakonih, koje je Srećiviji postavio krškej naravi ljepokoj, bio je red na sjem. Ali sros je naše žalostno kad pomislimo, kako se čini stariji koreni pogibaju takodjer stare krposti. Kanonik Dukić, negda župnik u Buzetu, pek u Lovranu, i pek kon kanonik školsatik pri sv. Justu u Trstu, bio je od ovih redkih ljudi, koji se bez baka i svjetske hvale milostivo diellili bližnjem i daljnjem rodu, i mnogo puti nije znala lieva što čini desna. Njegova dobrostvorna ruka pomagala je izškoliati nekoje bližnije rođake, a neki je još u školah do zadnjeg časa uživao njegovu milost i dobrotu. Kao svaki čovjek, imao je i pokojnik u životu gorkih časova, ali ostao je svietla obraz! Dao Bog, da Kastavićina još odgoji dobrotvora i svirnih radnika, kakov je bio pokojnik! Mir njegovomu prahu!

Odklucavanje: Pariška akademija za iznašaća pripozala je g. Josipu Belaiću, profesor na koparskom učiteljske vriedniskavo pismo, kojim mu javlja, da ga je radi njegovog praktičnog izuma (velocimetra) imenovala počastima dopisujućim članom, te mu ujedno šalje diplomu sa velikom zlatnom medaljom. Čestitam srdačno g. profesor i prijatelju za krasnom odlikovanju!

Dokozanski viesti. Trčansko-koparski biakup presj. g. dr. Ivan Glavina mu se, da nije dovoljno proslavilo slavnog običi ce kanoniki tekom mjeseca aprila umjetnika. Te večeri morala odigrati se i naša sliedeće župe: dne 27. aprila Gradišće, dne 28. Lipard, dne 29. Grdoselo, dne 30. Novake, dne 1. maja Roč a 4. Sočergu.

Zapljena. Jučerašnji broj „Edinosti“ bijaše zapljenjen radi viesti o porotnoj razpravi proti trgovcu sa liksom Haueru. Uredništvo je pripravilo odmah drugo izdanje.

Glavna skupština političkoga društva „Edinost“ urećena je za nedelju dne 13. t. mj. u 10 sati u jutro u prostorijah „Delalskoga podpornoga društva“ (Via Molin piccolo br. 1.) sa sliedećim dnevnim redom: 1. Nagovor predsjednika, 2. izvješće tajnika, 3. izvješće blagajnika; 4. Svi prozori po ulicami rastvorile se, te stotine ljudi, koji su bili već sladko nanuli, digoše se, da se dive prizoru, kakvog nismo valjda za svog vieka vidili; iz svih krahmah i gostionah nahrupi silan narod na ulicu, te se pridruži oduševljenoj mladeži u klicanju i pjevanju. Dospjev pred svatitice, odpjevaše još jednom „Ljepa naša domovina“, a onda uz urnebane živio-klice razidje se silno obćinstvo na sve strane.

Tako svrši oprostni Slavlanski koncert. Još nikada nije nijedan pjevački zbor pricedio Hrvatim toliko zabava i duševne veselje; a ni Hrvati nisu valjda ono od godine 1848., kad je sve t. silo od oduševljenja za bolju budućnost „Ljepa naša domovina“, bili tako uzhićeni i čutili se toliko Hrvatima kao one večeri. Hrvati pozdravili su Slavlanskoga kao brata, izkazali mu svoje velepoštovanje kao članu slavenske države, a divili mu se i počastili ga kao proslavljenog umjetnika, komu se cio sviet klanja. Od krasnih i skupocienih vienaca, koje je dobio za svog koncertovanja u Zagrebu, spomenut ćemo samo sliedeće: Gradjanstvo grada Zagreba poklonilo mu po dru. S. Marzuju ljevu kutiju sa srebrnim lovor-viencom, „Hrv. Sokol“ po g. Živojnoviču srebrni vienac i drugi ogromni vienac od svježeg cvieća složen u slovo S; sveučilišni gradjani po gosp. Knappu, pravniku, prekrasnu kitu cvieća i veliki vienac u vriednosti od 56 for.; srbska akademička mladež u Zagrebu lovor-vienac od svježeg cvieća; zagrebačke Sbrkinje gdji i gdjici Olgi dvie prekrasne kite cvieća, a srbsko pjevačko društvo u Zagrebu vienac sa zlatnim zrazem i trobojnicom g. Slavlanskomu.

U četvrtak u jutro, dne 20. marča odputova Slavlanski sa svojim zborom u Varaždin. Ni tu zgradu neproputiše Zagrebčani, te bezbrojno gradjanstvo iz najviših i najnižih krugova pohri na kolodvor, da mu još jednom izkaže svoju tople simpatije. Po cielom kolodvoru sve vrvilo i žuralo se, da si još jednom ogleda ons simpatična lica, a osobito dostojanstvenog Slavlanskoga i dražestnu mu kćerku Olgu, koja se toli ljubko smiešila i zahvaljivala iz željeznčkih kola oduševljenom obćinstvu. Prije odlaska predadoše joj krasnu kitu cvieća, a kad se vlak počeo micati, nastane silno klicanje; šeširi i ruč. li vjidalj se po zraku, a burni živo-klici odjekivali kolodvorskom okolicom; sve dok vlak ne-izčeznu samo iz zagrebačke gore.

Sada putuje slavni Slavlanski po svih ovecih gradovih Hrvatske i Slavonije pri-

redajne posrada, toli slavljene koncerte, a doim se naba brada nasladaju njegovim pjevanjem, sjucake vec po Zagrebu sva mladek ruske narodne napjeve; gospodjice igraju jih na svojih glasovirih, a vojvotica glaba ih takodjer primila u svoj receptoir. Ta, kako ce suza nego na oku! A Tebi, Dmitriju Slavjanjaki i Trojnoj vriednoj družini, hvala nejtoplije. Putuj sretao i slavno i nasdaje, a kadno se vratiti pun ubranim lovorika u Troju močna i slavnu Rusiju, onda sjeti se i nas, to kaži Troje narod, da imadu i tuj na jugu brataki narod, komu arce bija za ave što je krasno i plemenito.

„Posejilnica in hranilnica“ u Kepru poselala nam je svoj letni račun za šestu upravnu godinu 1889. Iz toga računa vadimo, da je bilo koncem godine 1889. 246 članova. Među godinom pristupio je 81 novi član. Dionice po 5. for. dignalo je 7 članova. Dionice odkazali su 4. Dohodka bilo je 6870 for. 25 nvč. Izdatka 6505 for. 92 nvč., gotovoga je ostalo 364 for. 33 nvč. Bilanca kaže 24.029 for. 38 nvč. imetka i ravno toliko duga. Službujući dan te posujilnice i hranilnice je svake nedelje od 9 do 12 sati prije podne.

„Klub Strossmayer“ u Americi. Hrvati, stanujući u Chicagu, ustrojili su nedavno narodno društvo, koje okristio na čast savnomu biskupu Strossmayeru „Klub Strossmayer“. Prigodom imendana preuzvišenoga biskupa t. j. na Josipovo čestitavo vlašiki članovi kluba poduljili pismom, u kojemu govore među ostalim: „Neoprostiv bi bio grijeh ne samo za Hrvata nego i za svakog Slavena, koji se nebi sjetio dana, na kojeg je božjom voljom ugledao za prvi put svjetlost sunca apostol hrvatski, ili bolje rekuć apostol svih plemenitih stvari. S toga svi ordašnji Hrvati velikim zasnom sudjeluju kod svetkovine Vašeg imendana, jer se mi nasljednici imena, za kojega naši predjedoci potokre krvi prolise, možemo sada u ovoj toli žalostnoj dobi za premlu domovina, malne prezrienu od cielog sveta, ipak ponositi pred ovimi tudjimi i različitim narodi se toli plemenitim i zaslužnim rodoljubom, kao ste Vi, dični biskupe“.

Nadalje javljaju članovi kluba biskupu, da su u proslavu njegova imena ustrojili „Klub Strossmayer“ te ga mole, da blagovoli preuzeti pokroviteljstvo nad društvom. Pismo je datirano u Chicagu 28. februara 1890. a potpisali ga članovi kluba rodjeni većinom u hrvatskom Primorju i Dalmaciji, a među njimi nalazi se i Fran Mavrović iz Kastavine t. j. iz županije Perenići, občine Kastva, a to nam je vrlo milo, da se je i on uhvatio u bratsko hrvatsko kolo u dalekoj tudjini. U budućem broju donieti ćemo krasan odgovor preuzvišenoga biskupa.

Hrvatski jezik u službenom listu priznake vlade „L'Osservatore Triestino“. U tom listu čitamo čede takovih hrvatskih ili slovenskih službenih sastavaka, da njim se glede pravilnosti i čistoće jezika upravo diviti moramo. Tako nalazimo primjerice u n. 69. broju referenoga lista „Irok“ oca kr. kotarskoga suda u Krku, iz kojega vadimo slijedeće poveće pogričke: dočinja (mjesto dočično), njegovih (njegovih), baštinika (baštinička), nepakretnine (nepokretnine), sačinjavajuće (sačinjavajuće), obdino (občine), Gorice (Garice), na ime ovršenike (ovršenika), drugoz (drugoga), ojavčevinu (jamčevinu), preznati (preuzeti), terere (terete), nepokretnih (nepokretninab), gruntuvi izradak (izavadak), dobači (?), uvjeti leta (leže), u pisaroi (pisarini) itd. Tko želi nasuđiti hrvatski nek čita zadnju stranicu „L'Osservatore Triestino“.

Novo dramatičko djelo istarskoga Hrvata. Radostno javljamo, da je naš prijatelj i zemljak g. Evgenij Kumičić (Jenio Sisolaki) napisao dramatičko djelo pod naslovom „Seestre“, te isto juv predao upravi narodnoga kazališta u Zagrebu, gdje će se do mala predstavljati. Predmet svojeg književnog radnji uzio je g. pisac iz primorskoga života, pa nema dvojbe, da ga je onako živo i vjerno opisao i predočio kao što ga nalazimo u većini njegovih romana i pripovjedaka, s kojima si je stekao častno ime i upoznao i Ne-Istrane sa društvenimi i političkim prilikami svoje uže domovine.

Čestitamo unapried vriednomu drugu i prijatelju, želeći mu iskreno bar onakav uspjeh na dramatičkom polju, kakva je postigao a romanom i pripovjedkom!

Hrvatska Citanica na Trsatu privedje dana 7. t. m. u 9 sati na večer pjesnu zabavu na korist „Medicinskog fakulteta“ u Zagrebu, za koju raznijelje pozvali su svojim članovima i prijateljima društva. Ulasmina: člani plaćaju: pojedinci 50 novč.

se obitajlja for. 1.; se članovi plaćaju: pojedinci for. 1.; se obitajlja for. 2. Pradžate se primaju sa zahvalnošću.

Kazica na Monah. Već koncem prošle godine bijaše nekoliko slučajeva kazica u Munah; podobni spadajućoj k. obćini i subhenomu kotaru Podgrad. Ti slučajevi bijahu dođuše vrlo riedi, no na žalost boleat ta nije ni do danas prestala. Dapače — kako nam se od tamo javlja — postaje sve to pogibeljijom. Do polovice marca 1890. obolile bi po dvie do tri osobe na jedan, od kojih bi malo koja umrla, no od 17. istoga mjeseca oboli i do deset osoba na dan, od kojih umru tri do četire. Čujemo, da je politička i občinska uprava učinila potrebito, do se toj neuredi na put učiniła potrebito, da se toj prijete na Bog dao pošle njim to čim prije sa rukom, da nezasrada odviše onaj čestiti puk.

Parobrodarsko društvo „M. Sverljuga i drug“ na Rieti izdalo je novi tvorn red za ljetno doba za plovitbu između Rieke-Pale i natrag, Rieke-Krka i natrag, te između Ike, Opattije i Rieke te natrag. U budućem broju donieti ćemo taj tvorn red u cijelosti, jer nam danas nedostaje prostora.

Interpelacija u pitanju spomenika neumrlomu našem pjesniku fra. Andriju Katiću. Naši će se čitatelji sjećati, da je bila dalmatinska vlada zavrnila odkriće spomenika hrvatskomu pjesniku Katiću u Makarskoj u Dalmaciji. Radi te zabrane upravitelj hrvatski zastupnik iz Dalmacije gosp. Perić na carevinskome vieću u Beču slijedeću interpelaciju na vladu: Po zaključku slijedjenih rodoljuba političkog kotara Makarskog, pred nekoliko godina bi hrvatski narod pozvan na dobrovoljno prinoske, seka bi svom najpopularnijem i za hrvatsku knjižu veoma zaslužnom pjesniku O. A. Katiću podignuo se spomenik. Potrebita avota bila je sbrzana i spomenik se počeo raditi. Da bi se ideja, koja je temeljem podignuću spomenika, simbolično izrazila, odbor odluč, da se na ploči ispod spomenika stave grbovi Stare Srbije, Rašije, Bosne, Albanije itd. t. j. onih slavjanskih zemalja, kojih je naš Andrija jusake proslavio; a da bi ovaj simbol poćpan bio, nek se stavi i grb albanskog jusaka Kastriotića, kojeg je djela Katić opjevao. Iz ovog očevidno je, da je odbor namjera imao ovako upriičiti spomenik jedino iz barnosti naprama Katiću, bez ikakve političke tendencije. Kad stadoše postavljati spomenik, ces. kr. kotarski peggavar makarski obustavi radnju, a na to sledila je naredba vis. e. kr. ministarstva, da se odstrane grbovi svih onih zemalja, koje danas ne spadaju Austriji, a onaj „trojedne kraljevine“, da se razstavi i austrijski grb da se umetne.

Podpisani misle, da ovom naredbom istom spomeniku se je dao značaj politički, što odbor nije ni na kraj pameti imao. Prvašnji nacr spomenika odgovorno je ideji, t. j. da je podignut izključivo na čast Katića, a nipošto kakvoj krivoj svrši i namjeri. Odluka visokog ministarstva oslanja se na današnje stanje naše carstva, ali je pravi anakronizam s vremenom, kad je Katić živio i pjevao, jer u to doba, žalibože, Dalmacija još nije pripadala državi austrijskoj. Po ovom razloženju, ako se neće, da ošteći samu zamisao, trebalo bi spomenik cjelovito po ednici odbora zapostaviti. Povrh grba „trojedne kraljevine“ stoji hrvatsko-ugarska kruna, koja na glavi svete osobe objubljenog našeg monarke sjaje, a orao austrijski duboko je uzrean u srce svakog Hrvata, ali mu je ordje nije mjesta, jer bi tim, kako je spomenuto, dao se apćeniku pojam, koji se ne može osloniti niti na literarni rad Katića, niti na doba u koje je živio. Podpisani s toga pitaju N. P. ministra-predsjednika i untrašnjih posala: 1. protivili se kakovu zakonu, da se stavi na podnožje spomenika Katića ploča sa grbovim svih onih zemalja, kojih je Katić jusake opjevao? Ako ne 2. je li N. P. akona, kad ovaj spomenik ne ide za političkim ciljem, živio želji hrvatskog naroda udovoljiti i naredbu o preznati referenog spomenika opozvati, te u isto doba dopustiti, da se izvede po prvajšem nacrtu.

Beč, 19. marca 1890.
Perić. Dr. Kleič. Dr. Bulat. Bortić. Dr. Masović. Šupjak. Wurm. Dr. Rapp. Dr. Kathrein. Vošnjak. Ferjančić. Dr. Vitezčić. Dr. Gregorec. Klun. Nabergoj. Mathon. Hren.

„Dante Alighieri“ narodno talijansko društvo, kojemu je zadaca širiti i podupirati talijanski izvan Italije, zapose u našem Primorju t. j. u Istri, Trstu i na Gorickom, držalo je u Rimu dne 24. pr. svoj prva glavnu skupštinu. Načelnik grada Rima pozdravio je društvo u ime grada, iz kojega je, kako on reče, rimski

orao u staro doba razapinjao preko cielog sveta stara vožna kriła. „Rimski genij, pod pokroviteljstvom kojega društvo započimlje svoje djelovanje, seka pomogne, da se civilizovane plemeniti ciljevi društva na dobrobit i slavu talijanskog naroda.“ Skupščina je otvorio Ruggero Bonghi govorom, u kojemu je ocrtao zadaću društva, i koja da će, ako se ispun, zapriječiti, da se propadne zemljista, na koje Talijani po narodnom načela imaju pravo (!?) Danto je svojim svjetlom razprzi sredovječne tmine, a dao Bog, da po njegovim imenom uspie ono društvo, koje ima da štiti talijansku kulturu i talijanski jezik proti tudjinskoj poplavi (!?) Još se je jasnije izrazio prof. Giacomo Venezian u jednom članku u društvenom listu „Le nazioni italiane“. „Dok mi“ — piše on — prekrštenih ruku gledamo borbu, koja se svagdje vodi proti našem jeziku, Francezka i Brazilija snuju zakone, kojima da liše talijanske izseljenike njihove narodnosti, a istim sudbina prieti i u sjevernoj Americi, gdje bi mogli osnovati lahko drugu svoju domovinu. U Carigradu, Solunu, Siriji, Egiptu i Tunisu zametnula je „Alliance française“ a nama ljutu borbu. Uz to njemački „Schulvereine“ rasprostiru svoj jezik do južnih obronaka Alpa, a u Trento podižu jednom staro-njemačkom pjevaniku spomenik, u znak njemačkoga obale Dalmatiziranja. Sa venecijanske obale Dalmacije čuje se kliša pobjednika Srba i Hrvata, koji nisu dali, da se najvećemku Dalmatincu Nikoli Tommaseu podigne spomenik u njegovom rodnom gradu. (Zabranila je bila to vlada. Op. Ur.) Slovenci pako gledaju pohlepno na friulsku zemlju i njihovi apostoli po propoviedaonicama i po ulicama propoviedaju rat proti talijanskim zemljacima (!?) Narodno društvo „Dante Alighieri“ zove Talijane, da ustanu na obranu. Svatko, kto ljubi svoju domovinu, biti će u nas. Italija mora da pomogne Talijanima, koji se bore za najsvetije dobro; naša pomoć nesmije da pobudi nikakove sumnje, jer je obrana naših prava proti casilju tudjih naroda potpuno opravdana i njihovi pogibeljni za unutarnji red ni za cijelokupnost država.“ — Dr. Bajamonti, zamoljen od spomenutog lista za pomoć društva, piše: „Očajno je stanje Talijana u Dalmaciji. Od svih ostavljeni neprestaje im drugo, nego da neslavno polože bojno koplje. U borbi za svoj obstanak, koji oni vode od toliko vremena a granicama zakona, ništa ih nije toliko razočaralo, kao raznočudnost Italije.“

Polazak visekih škola u Austriji. Po jednom popisu, što ga je priobćilo ministarstvo prosvjete, imadu razna sveučilišta u Austriji slijedeći broj slušatelja: Bečko sveučilište 4996, koji broj se je do konca mesembra po običaju naknadnom upisanim bar za 20 procenta povećao (juridički fakultet ima 1556, medicinski 2598, mušroslavni 615 i bogoslovni 236 slušatelja); sveučilište u Insubrucku ima 869, a Gracu 1327, u Pragu njemačko sveučilište 1441, češko 2110 slušatelja, u Lavoru 1039, u Krakovu 1225 i u Cernovicah 271 slušatelj; tehničko visoko škola u Beču ima 788 slušatelja, u Pragu njemačko 167, češko 337, u Brau 148, u Gracu 157 i u Lavovu 158 slušatelja; evanđelički fakultet ima 42, a katolički fakulteti u Solnogradu i Olomacu 350 slušatelja.

„Duhovna govorenja“ na sve zapovjedne svetkovine u godini“. Pod tim naslovom kan izdati g. Ivan Becić, profesor u sjemeništu u Djakovu, svećano prodike za svu godinu u jednoj sveci od 15—20 listanih araka. U tu svrhu obrača se na hrvatsko katoličko svećenstvo molbom, da ga blagohotvno predbrojkom poduprieti izvodi. Knjižica neće izaći dok si pisac neosigura štamparske troškove, radi toga moli one svećenike, koji se kano predbrojiti, da mu to dopisnicom javiti izvole. Cijena knjižice neće biti veća od 1 for. 50 nvč.

Matica Hrvatska razaslala je jurve svoj onoj gospodi društvenim povjerenikom i članovom „Matice“, koji su se dosele prijavili, svoje netom za god. 1889. izdane knjige. Nu pošto se još jedna čitava četvrtina i gg. društvenih povjerenika i članova „Matice“ glede ovih knjiga nije niti oglašila a niti prinose dostavila, to se je gg. povjerenici i članovi najučtivije umoljavaju, da se svakako tečajem prvih dana tekućeg mjeseca travnja prijave i svoje prinose amo pripošaju, da im se uzmognu i knjige dostaviti, a ujedno da i odbor „Matice Hrvatske“ umogne prema prodji ovih knjiga „Matice“ za god. 1889. ustanoviti nakladu budućim knjigam „Matice“ za god. 1890., koje bi se svakako morale nazorom podati u tisak, da se uzmognu oko Božića tek. god. med članove porazdieliti. Uprava „Matice Hrvatske“.

Dali je konje podkivati svakoga meseca? Konj se mora svaki put na novo podkivati, kada je kopito, koje brani podkova preveć izraslo napram veličini konja. — Kopito izrase obično nešto u 2 nedelje dana, pa stoga svakih pet nedjelja valja na novo podkivati. Ako se s nava ne podkuje konj, kada je kopito izraslo, onda trpi kopitu. Samo se onda kopito redovito razvija i raste, kada mzeani dio ne trpi ni njanjanje, te je kolozne krvi u njem redovito. I najbolje podkovano kopito neima naravne pružnosti, asmože da se redovito steže i razteže, jer mu to pričić podkova, a čim dalje ista podkova ostane na kopitu, tim više pričić pružnosti. Konje mžeba kopita valja češće podkivati, jer inače lahko da podkova bude guječila rožinu.

Listnica uredništva.

Gosp. F. Z. Zadar. Izvolite poslati da vidimo, pak ćemo vam obširnije odgovoriti. Prijateljski odzdrav!

Priposlano. *)

Ljubljanski „Slovenec“ od dne 14. marca 1890 broj 61. donesao je viest o svojoj smrti. Ta viest oprovgavam ovim kao neistinitu i голу laž. Ja sam hvata Sverbijskemu živ i potpuno zdrav. Znam pako dobro, da nije po volji ovdješjim Talijanom, recte šaranjakam i kraujskim njemačkarom i krcboborcem, da se nalazim u potpudnom zdravlju, — jer ne pušim u njihovog, kako bi oni htjeli. Dobro znam takodjer, da nije bila namjera mene živa pokopati „Slovenec“ nego njegovom lažnovim dopisniku, koji je taj list gradno namadjarao.

Preporučam se napokon slavnomu obćinstvu, napose pako večestnom svećenstvu urjavavajuć svakoga, da ču učiniti sve moguće, da svaku radnju na obće zadovoljstvo izvedem.

Pazin, 29. marca 1890.

Ivan Gosar, slikar i kipar.

*) Za stvari pod ovim naslovom neodgovara Uredništvo. Vidi današnju viest iz Pazina. Op. Ured.

Javna zahvala.

Večestnoj gospodi svećenikom, učiteljem, prijateljem, znancom, susjedom i svim onim, koji su nam ob hladnoga groba sprovedli premloga i nezaboravnoga supruga, dočično oca i djeda, te nam tim nastojali oblačiti našu tugu, izričemo ovim najradčajnu hvatu.

Rukavac 30. marca. 1890.

U ime svih, razućeni sin

Antun Puž, kapelan,

Čekinja blago dobro spravljeno in poštains presto i

Teodor Slabanja

strebrar u Gorici, ulica Morelli št. 17.

priporoča se vjudno pri visko Častili duhovščij u napravu cerkvenih posod in orodja najnovije oblike, kot: monstranc, kelihov itd. itd. po najnižji cen.

Stare reči popravli, jer jih u ognju pozlati in posrebrli. Na blagovoljno vprašanje zadovoljno odgovarja. 24—14

Čekinja blago dobro spravljeno in poštains presto!

Snovij za obleke.

Perurien in Doaking za rižo duhovščij predpisane snovij za uniforme e. kr. vrstnikov, tudi za veterane, gasilna družtva, teloradne, livrje.

Sukna za biljardo in igralne mize, ledeni tudi neprozvidni za lovske suknje; pralne snovij, v plašči za potovanje od gl. 4 12 itd. Vse to se dobi cenije nego koje dru od in najbolje, trepčne kvalitete.

Joh. Stikarolski v Brau (Brünn)

Najvješta austro-ugarske. Vzorci franko. Za gospode krojači knjige z najraznovrstnijim in najlepšimi vzorci Poljskave a povzetjem čez 10 gl. franco. Pri svojoj stalnoj zalogi v vrednosti 200.000 gl. in pri svojoj strelotnoj kupilji se razume ob sebi, da ni ostano mnogo odrezkov; ker se ne morem raspoložiti osorcer, vzamem take narodne odrezke raz aazaj, ali jih zamjenjam s drugimi, ali pa vrnem donar. Barvo. dolgotraj in cenno treba je napovedati kadar se naroda take ostane.

Korespondencija v nemščem, madjarskem, češkem, polskem, italijanskem in francozskem jeziku. 13—20 5

Lutrijaki brojevi

Table with columns for dates (Dne 29. marca, Dne 2. aprila) and numbers (Beč, Graz, Innsbruck, Temešvar, Brno).

Suknene tvari

razdiže za gotovo ili pouzajem za jako jeftino cene i samo dobre vrsti

Table listing various fabric types and their prices (e.g., 3.10 m za 1 odielo samo for. 3.30).

Tvornica i skladište sukna E. Flusser u Brnu

Dominikanski trg 8. Uzorci badava i franco. 1-20-9

FILIJALKA c. kr. priv. avstr. kreditnog zavoda

za trgovino in obrt v Trstu. Novi za vplačila.

V vredn. papirjih na 4-dnevni odkas 2 1/2%, 30-dnevni odkas 3%, 3-mesečni 3 1/2%, 6- 3 3/4%, 12- 4%, 18- 4 1/2%, 24- 5%, 30- 5 1/2%.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V zapolelenih brez obresti. Nakaznice za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Bero, Tropare, Rako, kakor za Zagreb, Arad, Besoz, Gradec, Harmanstad, Incsest, Celovec, in Ljubljano - brez troškova.

Kupnja in prodaja vrednosti, diva, kakor tudi vstrožnje kupavev 24-7 pri odbitku 1% provizija.

Prodajni.

Na lastne vrste halbe pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih - provizija po pogodbi. Na vrednostni obresti po pogodbi.

Uložki v pohrane.

Sprejemajo se v pohrane vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. - po pogodbi. Trač. 17. februarja 1890. 6-24

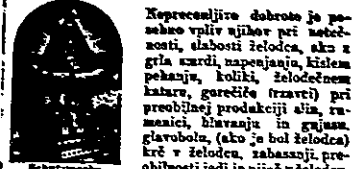
Grlica bol, žanj, hropetevica, promehlost, nezob zadrživa, rova, zapala ustijah itd. moze se u kratko vrtime izločiti razbijenjem

SADARENIB Prendinijevih sladkišah (PASTIGLIE PRENDINI) Šis jih getvi Prošar, lešhar i lekarar v Trstu. Veoma pomaniš ališejem, propovjednikom itd. Prebjudnih kajšič nočih, naravnih jutrajne hrepetavice i gricah zapalah nestaje kao za čudo razimajem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalakah, koji je ponajviše. Zato treba urjek zabijevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) to gledati, da bude na omotu kutijice (ikatale) svoj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima utisnuto se jednoj Strani "Pastiglie", na drugoj "Prendini".

Ciena 30 št. kutijice zajedno sa napretkom. Prodaju se u Prendinijevoj lekarari v Trstu (Farmarcia Prendini in Trieste) i u glavrijih lekararah vrstae. 6-43

Marijacejske zelodecne kapljice

Kreprecajivje dobroto je pashao vpliv njihov pri nečeznosti, slabosti zeloda, ako z gela kardil, napevajajo, kilem pehanju, koliki, zelodecne kapljice, goretice (traver) pri preobličju produkcijsi sila, rušmanici, blavanju in govjanu glavobola, (ako je bol zeloda) krt v zeloda, zabasajni preobličju jedi in pijaci zeloda.

Cena steklenice je z nakaznim vred samo 40 nov. velika steklenica samo 70 nov. Glavni zaloz ima lekarinar Karl Brandy, Kremšer, (Moravija) Sava vršičko i Frisno Marijacejske zelodecne kapljice posredujejo in posreduje se v mnogotrvost. - V znamenje priznanja mora biti razočana vsaka steklenica v rdeči omoti, prideni a gorjio varstvena znakata krt mora biti na vsakem priloženem podaku za vporabo razum teje opoznanje, da je bil isti listina v tiskarni g. Gusek i Kromerich (Kromer). 3-43

Marijacejske pilule proti začepljenju.

Ove vile godina sa najboljim uspjehom razljene pilule proti začepljenju tela pavro se mnogo Neka se pari daklo na gorjia zaštitna marka i na podpis liearnika C. Brady, u Kremšeru. Ciena kutijice 20 kr. Zaboja za 6 kutija i fer. Ako se novac unapred pokalje stoji jedan zaboja for. 1.20, dva zaboja for. 2.20. Marijacejske zelodecne kapljice niso tajao sredstvo. Dali, iz kterih oblasti, oznanjeni so na vsaki steklenici priloženomu podaku za vporabo. - Krtavo marijacejske zelodecne kapljice i marijacejske pilule proti začepljenju dobivaja se pravo v: V. Brnata u Lekarar: pl. Leitenburg All' Ercole trionfante; de Leitenburg, Eduard alla Salute; A. Praxmayer; al. Gus Mori; Prendini Pietro, alla fontana imperiala; Benedetto Saravali All' anarcure Trionfante; Antonio Sottina, Batti al Camello; Benedetto Vlah-Miguel, glavna lekarar; dr. Vittorio Serravalle al Redentore (glavno skladišče); Biazoletto, all' orso nero. U S. žani u lekarari: Filipa Ritzchele, kao što i u svih ostalih lekararah.

KMETIJSKO BERILO za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk, dobiva se v tiskarni **DOLENC** Ulica Caristia broj 28. po 40 kr, trdo vezan 60 kr.

Ljekarna i drogerija

E. Tomaja u Zagrebu Hlica 12

preporuča osobito prokušane ljekarije:

Mastilo proti kostobolji ili proti reumatizmu, kalanja i trgajuju u kostih, akočnosti ili gretovom u hlač, boli u kukovih i krčičah, probadajuju. Ciena 80 nov. Sladka voda za kašalj i za prsa ili katar u praih i plućih, težko disanje, promuklost u grlu. Ciena 80 nov. Pojačani željezoviti sirap proti slabosti biljedosti, skrofaluznosti, nemoći. Ciena 1 f. Sredaka životna tinktura (Lebensessenz) ili Sredake Kaplje. Ovim se glasovitim sredstvom očišćuje krv i zlatenica popravlja i okropljuje zeloda i ublažuje glavna bol, olakšava tegina ili mučnina, tjera vjetro, odkalanja se bol u hličici zelodačne gretve, zručica, zimnica, zavijanje ili grčinja u trbuhu. Tko ova toli hasnovitih 3 veda s k u t i k t a r u višeputa uzima sačuvat će si zdravlje, tjelesnu snagu i zapriječiti razne bolesti i poteškoće. Ciena 50 nov. Prah za blago ili za marva svakomu gospodaru vrlo potreban za konjaki beh i za kašalj, za konje, volove, krave i svinje zalagano čišćenje, za objašnjavanje zeloda i probave, kada se blago napuhuje i neče rado šderati. Krave daraju od njega više mlieka, konji postaju jači i vatrjeniji. Ciena omotu 45 nov. Antiseptična voda za usta i zube, s kojom se sačuvanja zubi od kveranja, zapriečuje i ublažuje zubobolja, učvrćuje meso oko zubi, razričkaju usta uklanja neugodna duha. i fiaša 60 nov. Obširne cienne šoljem svakomuz besplatno. Naručbe izvana obavljaju s poštom brzo i pomno. Tko naručuje bar z tri furijute tova plaćam sam poštarina. V mojoj se lekarari dobivaju sve po novinah oglašene medicinske specialitete mineralne vode; razne sprave, barmiče ili poraji za rnar, podpažnjaku.

Edo Tomaj, ljekarnik i drogist u Zagrebu, Hlica 12. 2-10

J. PSERHOFER'S

Apotheke zum „goldenen Reichsapfel“ WIEN - Singerstrasse N. 15 - WIEN.

Kričistilne, nekada imenovane univerzalne kroglice. zaslužjo po svoji pravici te poslednje imo, kajji obilo je boleznj, pri katerih so pokazale te kroglice svoj izvrsni učinak. Desetletja sem razširilo se so te kroglice na vse strani, zapisujejo jih zdravniki in gotovo je malo družin, v katerih ne bi bilo malo zaloga tega domačega pripomočka. Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., jedna zavitek šestih škatljic 1 gld. 3 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati porte, in stane: 1 zavitek kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“ in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhofer v rdečih pismenih, katera je videti na zavodilu za porabo.

- Balm za ozeblina J. Pserhoferja i posoda 40 kr., prosto poštno 65 kr.
  - Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčnemu kašlju itd. 50 kr.
  - Amerikansko mazilo za trganje 1 gld. 20 kr.
  - Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštno prosto 75 kr.
  - Balm za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštno prosto 65 kr.
  - Življenska esenca (Prške kapljice) proti pekarjenemu zelodu, slabomu prebarjenju, steklenica 22 kr.
  - Angleški čudežni balm, steklenica 30 kr., mala steklenica 12 kr.
  - Fijakerski prašek, proti kašlju itd. 1 škatljica 35 kr., poštno prosto 60 kr.
  - Tanokininska pomada J. Pserhoferja, posepejuje rasi las, škatljica 2 gld.
  - Univerzalni plašter prof. Stendela, domače sredstvo proti ranam, ulesm itd. posodica 50 kr., poštno prosto 75 kr.
  - Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, izvrsno domače sredstvo proti posledicam slabe prebave, i zavitek i gld.
- Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge farmacevtske specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene. 8-12
- Raspošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovem ali povzetju. ■ Pri dopušiljavti danarja po poštnaj nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povzetju. 6-12

BRÜNNER TUCHSTOFFE vredenosti za stanoar Bill ger Preštan dn TechnikerMe-Klager Vincenz Novak, u Brnu Krautmarkt N. 18. Table listing various fabric types and prices.

BRNSKA TVRDKA za razpošiljavte finega suknenega blaga Bernhard Ticho

20-6 Brünn, Krautmarkt 18, — pošilja proti povzetju: Table listing various fabric types and prices.